

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1981-1982

25 MEI 1982

NOTA

**Standpunt van de Vlaamse Executieve
in verband met het energiedebat**

STANDPUNT VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE IN VERBAND MET HET ENERGIEDEBAT

§ 1. INLEIDING

1. Werkschema

Ingevolge de beslissing van het MCEC van 25 maart 1982 werd de nota betreffende het parlementair debat over energie, zoals zij in bedoelde zitting werd goedgekeurd, voor overleg overgemaakt aan de Gewesten (nota van 26 maart 1982 van de heer Staatssecretaris Knoops).

In haar vergaderingen van 28 april, 5 en 19 mei 1982 heeft de Vlaamse Executieve hierover gestatueerd.

Zij heeft het dan ook nodig en nuttig geoordeeld de Leden van de Vlaamse Raad onderhavig standpunt voor bespreking voor te leggen.

De resultaten van die bespreking dienen vervolgens, in het kader van het bij de wet van 8 augustus 1980 voorziene overleg, aan de Nationale Regering overgemaakt.

Hoewel het Nationaal Parlement zou kunnen doen opmerken dat het opteren voor een presentatie der teksten onder vorm van resoluties, een prerogatief is dat tot die instantie behoort, werd reeds vanaf de basistekst Knoops die uitdrukingsvorm gebruikt. Ten einde de werkzaamheden nietodeloos te bemoeilijken werd op dit stramien verder gewerkt. Tenslotte doet het er niet toe onder welke vorm men in casu bepaalde standpunten gestalte wil geven.

II. Behandelde punten

In onderhavige nota wordt hetzelfde schema gevolgd als in de basisnota Knoops van 26 maart 1982 :

- (1) – Bondige wordingsgeschiedenis
- (2) – Energietoestand in de wereld
- (3) – Energiebeleid in de Europese Gemeenschap
- (4) – Energiebeleid in België in 1981
- (5) – Algemene beschouwingen
- (6) – Ontwerpen van resoluties :
 - Globale opties
 - Rationeel energieverbruik
 - Aardolieprodukten
 - Aardgas
 - Steenkool
 - Electriciteit
 - Kernenergie
 - Niet-conventionele en hernieuwbare energievormen
 - Onderzoek en ontwikkeling.

§ 2. INHOUDELIJKE BEHANDELING

1. Bondige wordingsgeschiedenis

Sedert het keerpunt der jaren 1973-1974 hebben de achtereenvolgende regeringen er zich op toegelegd om een energiebeleidprogramma uit te werken. De opeenvolgende ontwerpen hebben uiteenlopend succes gekend.

Het principe van het uitwerken van een door de Regering en de Kamers vast te stellen energiebeleidprogramma is in de **Regeringsverklaring** van april 1974 voor het eerst vermeld.

Nadien zijn volgende mijlpalen te vermelden.

1. In februari 1975, de voorlegging van het MCEC van een eerste benadering van het Belgisch energiebeleid, hoofdzakelijk gesteund op de voorstellen en opties van de EEG van 1973-1974.

2. Rekening houdend met de mogelijke vragen die konden gesteld worden, inzake een mogelijke energiekeuze gebaseerd op een belangrijke ontwikkeling van de elektrische kernenergie, stelt Minister Oleffe de „Commissie van beraad inzake Kernenergie” (Commissie der Wijzen) in, in april 1975.

3. Het verslag van de Commissie wordt in april 1976 ingediend.

4. In overeenstemming met de wil die de Regering had uitgedrukt om tot een zo ruim mogelijk overleg te komen, stelt de Minister van Economische Zaken, krachtens het Koninklijk Besluit van 12 december 1975, het Nationaal Comité voor de Energie in op 29 april 1976.

5. Tijdens de zomer 1976 worden de Regering, de passende Parlementscommissies van Volksgezondheid en van Economische Zaken, alsmede het Nationaal Comité voor de Energie de volgende stukken voorgelegd :

a) het „Werk- en bezinningsdocument betreffende de voornaamste gegevens van het Belgisch Energiebeleid, in het vooruitzicht van de jaren 1985-1987”, opgesteld in juni 1976 door het Kabinet en de Administratie voor Energie ;

b) het door de Secretaris-generaal A. Baeyens opgesteld verslag van 31 maart 1976 „Beschouwingen betreffende het Energiebeleid”, waarbij voorgesteld wordt de Limburgse kolenvoorraden te valoriseren door ze te gebruiken in de electriciteit producerende eenheden.

6. Op 30 december 1976 beslist het MCEC een handelswijze uit te werken om een REV-programma op te stellen door bemiddeling van een reeks Commissies die uit vertegenwoordigers van alle betrokken wetenschaps- en beroepskringen zijn samengesteld.

Het door de Commissies ingediend verslag wordt in de tijdsspanne juni-augustus 1978 door de Dienst voor Nijverheidsbevordering bijgewerkt en met technische gegevens aangevuld.

7. In februari 1977 legt Minister Herman een ontwerp van „Witboek inzake Energiebeleid” voor, dat evenwel wegens de regeringscrisis niet kan worden onderzocht.

8. In juni 1979 komt Minister Claes voor de dag met „Elementen voor een Nieuw Energiebeleid” en verkrijgt hij de Regeringsgoedkeuring voor een keuzenota die „Nota over het Energiebeleid” luidt en bij het Bureau van de Kamer op 25 juli 1979 wordt ingediend (Parl. Besch. 279 B.Z. 1979).

De Gewestelijke Regeringen worden daaromtrent

geraadpleegd en de uitgebrachte adviezen en gemaakte opmerkingen worden bij de Regeringsmededeling voor de Kamer gevoegd.

9. Het onderzoek van deze bescheiden start in de herfst 1979 in de „Economische” Kamercommissie, maar wordt ettelijke malen onderbroken, hetzij wegens de volstrekke voorrang die andere onderwerpen wordt verleend, met name het ontwerp van wet betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 (dat de wet van 8 augustus 1980 wordt), hetzij wegens Regeringscrisissen.

10. Gelijktijdig met het begin der besprekingen in de Kamer in 1979, begint het Nationaal Comité voor de Energie met het onderzoek der onder 8 vermelde stukken en wijdt talrijke vergaderingen hieraan.

Die werkzaamheden leidden einde 1979 begin 1980 tot een ontwerp van gemeenschappelijk standpunt van alle organisaties over de algemene lijnen van het energiebeleid, waarbij voorzien wordt in de mogelijkheid de bijzondere adviezen van elke organisatie naar voren te brengen.

Dat stuk werd nooit afgewerkt en heeft nimmer het stadium der voltallige vergadering bereikt.

11. Al in de herfst 1980 doet de Minister van Economische Zaken met goedvinden van de Voorzitter der bevoegde Kamercommissie, zijn diensten „ontwerpen van resoluties” voorbereiden om de besprekingen te vergemakkelijken.

Sommige van deze resoluties, met name deze over de algemene opties, het REV, de aardolie en gedeeltelijk deze over de kolen, werden in de Commissie goedgekeurd.

2. Energietoestand in de wereld

Het Midden-Oosten staat in voor meer dan 60 % van de bevoorrading in aardolieprodukten van de verbruikende landen. Op politiek en economisch vlak zijn deze landen dan ook heel belangrijk voor de Westerse wereld. Alhoewel de matigende rol van Saoedi-Arabië, onder andere, reeds duidelijk naar voor gekomen is, blijft de politieke standvastigheid in deze strategische streek onzeker.

Bovendien is het produktietempo inzake aardolie op wereldvlak sinds kort vlugger gestegen dan de ontdekking van nieuwe voorraden.

Het huidige overschot op de aardoliemarkt mag bij de vooruitzichten op lange termijn geen voorwendsel zijn tot extrapolatie. De aardolie zal duur blijven ; niettemin zal ze een belangrijke rol blijven vervullen in de wereldeconomie.

Wat het aardgas betreft, kan men zeggen dat de voorraden belangrijker zijn dan deze van de aardolie. In de Westerse landen zijn de voorraden voldoende groot om het aardgas op korte termijn als een inlandse brandstof te beschouwen (de EEG-landen produceren 80 % van het door hen verbruikte aardgas). Deze verhouding zal op lange termijn verminderen en dan zal men genooddakt zijn een beroep te doen op meer verwijderde leveranciers. Het zal dus belangrijk zijn zoveel mogelijk verscheiden-

heid te brengen in de bevoorradingsbronnen. Er blijft bovendien dat de bepaling van de aardgasprijs in de toekomst zal worden beïnvloed door de mechanismen voor de bepaling van de aardolieprijs.

Voor alle fossiele brandstoffen biedt de steenkool de meeste waarborgen wat het belang van de voorraden en de verdeling op geopolitiek vlak betreft. In dit opzicht neemt de steenkool een belangrijk deel van de onafhankelijkheidsgraad van West-Europa voor zich.

De geologische ligging ervan is in talrijke streken van Europa verantwoordelijk voor de moeilijke en weinig concurrentiële ontginning in vergelijking met steenkolenvelden in de Verenigde Staten, Afrika en Australië waar de ontginning van een bepaald gedeelte daarvan in dagbouw geschiedt.

Steenkool is echter heel wat moeilijker te behandelen dan aardolie en aardgas.

Steenkool wordt dan ook bij voorkeur voor industriële doeleinden gebruikt en omgezet in een andere gemakkelijker te gebruiken energievectoor, zoals electriciteit en gas.

Daarom bereikt de wereldhandel in steenkool slechts 229 miljoen ton of minder dan 10 % van de wereldproductie.

De uitbreiding ervan wordt door verschillende factoren bemoeilijkt :

- de milieuproblemen op de ontginningsplaatsen, vooral in de Verenigde Staten ;
- de trage aanpassing van de infrastructuur vanaf het ogenblik van de ontginning tot de opslag en de behandeling in de producerende en verbruikende landen ;
- de verontreinigingsproblemen bij de verbranding en de wegwerking van de as.

Men neemt algemeen aan dat het niveau van de steenkool op de wereldmarkt in het jaar 2000 drie maal hoger zou moeten liggen dan het huidige niveau.

De steenkoolprijs zal grotendeels worden beïnvloed door de vervoerprijs.

Het is dus noodzakelijk om, net als voor de aardolie, in geïntegreerde vervoerketens te voorzien vanaf de mijn tot de gebruiker, terwijl tot nu toe de handel in en het vervoer van steenkool stuksgewijs werd aangepakt.

De energiewaarde van een ton uranium hangt af van de gebruikte reactortypen. Ten opzichte van de huidige drukwaterreactors, kan een kweekreactor een verhoging met een factor van ongeveer 60 mogelijk maken van de natuurlijke splijtstofbronnen.

De hernieuwbare energiesoorten vormen een belangrijk potentieel : de hydraulische energie, waarvan het belangrijkste gedeelte van het niet-geëxploiteerde potentieel te vinden is in de ontwikkelingslanden, in gebieden die tamelijkverwijderd zijn van de verbruikscentra, en de zonne-energie, die in sommige landen een wezenlijke bijdrage zou kunnen leveren. Men dient er echter rekening mee te houden dat de oprichting van stuwdammen duur

is en dat de uitwerking en de uitvoering van nieuwe technieken het eveneens zijn. Bovendien zijn de noodzakelijke termijnen in ieder geval lang.

3. Energiebeleid in de Europese Gemeenschap

Het energiebeleid van de Gemeenschap steunt op de volgende beginselen :

- de afhankelijkheidsgraad tegenover de derde landen verlagen ;
- de veiligheid inzake energiebevoorrading verhogen.

De fundamentele doelstellingen van het energiebeleid die de EEG tegen 1990 beoogt, zijn de volgende.

1. De verhouding tussen de groei van het energieverbruik en de economische groei tot maximum 0,7 terugbrengen ; hierbij wordt de groeivoet van de economische expansie tot in 1990 op 2,5 % per jaar geraamd.

2. Beperking van het aardolieverbruik in de Gemeenschap tot ongeveer 40 % van het brutoverbruik van primaire energie.

3. Wat de electriciteitsproductie betreft, de primaire energiebehoeften voor 70 tot 75 % dekken door vaste brandstoffen en splijtstoffen.

4. Bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, teneinde hun bijdrage tot de energiebevoorrading van de Gemeenschap te verhogen. Die bijdrage wordt tegen 1990 op 2,2 % geschat.

Wat de energieprijzen betreft, heeft de Raad van de Gemeenschap de volgende beleidslijnen vastgelegd :

- de energieprijs moet de toestand van de wereldmarkt weerspiegelen en rekening houden met de tendensen op lange termijn ;
- de prijzen moeten een voldoende peil bereiken om de investeringen die nodig zijn voor de productie te ondersteunen en om ertoe aan te zetten het verbruik te rationaliseren ;
- de doorzichtigheid der prijzen is een noodzakelijke en dringende voorwaarde voor het toepassen van de hierboven uiteengezette beginselen.

In 1980 was de interne energievraag van de Gemeenschap 4 % lager dan die van het vorige jaar.

Die daling is grotendeels te danken aan het verminderd verbruik van aardolieprodukten (-7,6 %) ; het aandeel van aardolie in het totale energieverbruik bereikte daardoor nog slechts 53 % in plaats van 55 % in 1979. Voor 1981 wordt dat aandeel op 51 % geraamd.

4. Evolutie van de energietoestand in België in 1981

In 1981 is het binnenlandse verbruik van aardolieprodukten met 8 % gedaald tegenover 1980. De belangrijkste dalingen hebben betrekking op gasolie en lichte stookolie voor verwarming (-12 %) en op

zware stookolie (-16 %) die veel minder werd gebruikt voor de opwekking van elektrische energie. Anderzijds is het gebruik van gasolie voor het vervoer op de weg snel toegenomen, ten nadele van de benzine waarvan het verbruik met 7 tot 8 % gedaald is.

De bedrijvigheid van de Belgische raffinaderijen was in 1981 bijzonder laag. Het raffinagevermogen werd slechts voor 54 % gebruikt terwijl dit in 1980 nog 60 % bedroeg.

De vraag naar aardgas is met 7,5 % afgenomen t.o.v. 1980 waarvan het niveau reeds met 4 % was gedaald t.o.v. 1979. De daling is te wijten aan het verminderd industrieel verbruik (-12 %), vooral dat van de elektrische centrales (-18 %) terwijl het huishoudelijk verbruik slechts met 1,3 % toegenomen is.

Het totale steenkoolverbruik is in 1981 licht gedaald als gevolg van het dalend verbruik in de staalnijverheid en de huishoudelijke sector. Anderzijds is het steenkoolverbruik van de elektrische centrales met 12 % toegenomen.

De nationale steenkoolproductie bedroeg in 1981 6,1 miljoen ton, dit is 2 % minder dan in 1980. De invoer van steenkool is t.o.v. 1980 onveranderd gebleven, dit is $\pm$ 10 miljoen ton.

De netto-electriciteitsproductie is met nagenoeg 6 % gedaald, hoewel het nettoverbruik slechts met 0,2 % achteruitgegaan is. Dit verschil is te wijten aan de gewijzigde uitwisselingsstroom met het buitenland : in 1981 werd electriciteit ingevoerd terwijl er in 1980 werd uitgevoerd.

Het lagere electriciteitsverbruik is het gevolg van het geringer industrieel verbruik (-2,1 %). De electriciteitsleveringen aan de dienstensector en de huishoudelijke sector zijn daarentegen met 2 tot 2,5 % toegenomen, wat minder is dan in 1980 (+3,5 %) en veel minder dan de gemiddelde groei sedert 1973 (+8 %).

Wat de brandstof voor de opwekking van electriciteit betreft, valt er een aanzienlijke daling van het verbruik van aardolieprodukten (-4000 GWh) en aardgas (-1000 GWh) te noteren. Het aandeel van kernenergie bedroeg meer dan 25 % en het aandeel van steenkool en van steenkool afgeleid gas 35 %.

In 1973 werden nog meer dan 20 000 GWh (53 % van de totale productie) geproduceerd op basis van aardolieprodukten ; dit aandeel bedraagt nu nog slechts 28 % (ongeveer 13 000 GWh).

Algemeen gezien is het primaire energieverbruik (44,8 miljoen ton met $\pm$ 4,9 % gedaald t.o.v. 1980. Dit stemt overeen met het peil van 1972.

Er wordt geschat dat het tekort op de post energie van de betalingsbalans, ondanks deze daling van het energieverbruik, in 1981, 280 tot 285 miljard frank zou bedragen.

Met het oog op het rationeel enernieverbruiksgelden in België een aantal fiscale bepalingen inzake investeringshulp en reglementaire en aanmoedigende bepalingen. Ze hebben betrekking op alle sectoren van het energieverbruik. Sommige daarvan werden

het conversierement, en op het juiste eindverbruik. Dit laatste behelst een optimale keuze van de dragers voor einddistributie, een beheersing van de hoeveelheden energie in het eindverbruik en een lokalisatie en regeling van de specifieke verbruiken.

In het bijzonder onderstreept het Parlement dat de Overheid de nodige maatregelen zou moeten treffen ten einde de bevoorrading van de bevolking en de ondernemingen veilig te stellen en dit in eerste instantie voor deze energiebron welke in het verleden bijzonder kwetsbaar is gebleken : de aardolie.

7. Vraagt dat de prijzen van de energieprodukten zo laag mogelijk zouden gehouden worden en deze vast te stellen op grond van een beleid van doorzichtigheid en echtheid, en van de daartoe noodzakelijke mechanismen, rekening houdend zowel met alle samenstellende elementen van de prijzen als met de noodzakelijkheid de opties inzake het energiebeleid te doen doorwegen in de prijzen.

8. Beveelt de Regering aan dat, voor wat de vooruitzichten inzake vraag en aanbod betreft, rekening zou worden gehouden met alle opties inzake energiebeleid.

9. Wenst dat in de Europese Gemeenschap een energiestrategie wordt ontwikkeld met in achtnaam van de eigenheden van iedere lidstaat en dat er effectief wordt gewerkt in het kader van globale onderhandelingen tussen energieproducerende en energieverbruikende landen tot wederzijds nut.

10. Vraagt dat een nationale energiestrategie wordt ontwikkeld die tegemoet komt aan de noden van de verschillende gewesten.

11. Beveelt aan wegens de evolutie van de sociale, economische, wetenschappelijke, technologische en ecologische context, ten minste om de vijf jaar een parlementair debat over het energiebeleid van het land te houden en de Regering jaarlijks verslag te laten uitbrengen bij het Parlement over de toepassing van de diverse wetten die zowel de globale energie als de deelsectoren ervan regelen alsmede over de werking van de diverse diensten.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES INZAKE RATIONEEL ENERGIEVERBRUIK

Het Parlement

1. Is van oordeel dat een beleid van Rationeel Energieverbruik in brede zin, als belangrijkste uitdrukking van de beheersing van de vraagzijde, de hoeksteen moet vormen van het totale energiebeleid.

2. Beveelt aan, in vergelijking met de overige industrielanden, streefdoelen aan te duiden voor de energiebesparing die in de diverse verbruikssectoren diene gehaald te worden, en de middelen te voorzien die nodig zijn om REV tot ontplooiing te brengen.

3. Is van oordeel dat sensibilisatie, fiscale en directe aanmoediging, prijsbeleid, normering en controle waardevolle instrumenten zijn in het bereiken van resultaten inzake REV.

4. Beveelt overeenkomstig aan dat zo spoedig mogelijk een gecoördineerde actie, met maximaal inschakelen van bestaande departementen en instellingen, in alle verbruikssectoren dient gevoerd te worden en met name in de huishoudelijke en residentiële sector, de industrie, de openbare gebouwen, het vervoer en de land- en tuinbouw.

5. Wijst erop dat REV een belangrijk effect kan teweegbrengen op tewerkstelling en de vernieuwing van het industrieel patroon mits tijdig de nodige maatregelen voor valorisatie worden genomen.

6. Wijst erop dat een aangepast beleid van ruimtelijke ordening sterk zal bijdragen tot de vermindering van het huidig en toekomstig energieverbruik en tot rationalisatie van de distributie-infrastructuur.

7. Stelt voor dat in alle beslissingen inzake energiebeleid, bij ongeveer economische gelijkwaardigheid, aan de REV-optie de voorkeur zou gegeven worden.

8. Beveelt aan een redelijke tarifiering te voorzien voor de aanschakeling van de zelfproducenten op het net en de afvlakking van het piekverbruik te begunstigen.

9. Wenst het geheel van REV-inspanningen te doen kaderen in de reeds bestaande context en structuren in EEG- en OESO-verband.

10. Stelt vast dat de Gewesten voor bepaalde aspecten van het REV-beleid, o.a. de recuperatie van energie en de afstandsverwarming, bevoegd zijn.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES OP HET GEBIED VAN DE AARDOLIE-PRODUKTEN

Het Parlement

1. Beveelt een actief beleid aan van economisch verantwoorde besparingen en vervangingen om te zorgen voor een minder grote afhankelijkheid ten opzichte van aardolie.

2. Stelt voor dat het aardoliebevoorradingsbeleid erop gericht zou zijn de bestaande diversificatie op geopolitiek vlak te handhaven en zo nodig op een verantwoorde manier uit te breiden.

3. Stelt een beleid van bevoorradingszekerheid van het land in aardolie voor dat rekening houdt met de evolutie van de wereldmarkten en met de door het IEA en de EEG genomen opties en gedane aanbevelingen en met de mogelijkheden geboden door bilaterale akkoorden met de producerende landen.

4. Beveelt aan de activering van het huidig opslagbeleid, daarbij aanstippend dat het niveau van de opgeslagen volumes zou moeten worden opgevoerd en een beleid gevoerd waarbij de bevoorrading van alle distributiekkanalen zonder onderscheid moet gewaarborgd worden. De voorziene crisisvoorraad zou moeten worden aangelegd, onder meer langs de bij wet van 8.8.1980 voorziene Nationale Aankoop en Stockage Maatschappij (NASM).

5. Beveelt aan, conform de aanbevelingen van de EEG, de aanwending van de aardolieprodukten tot

in februari 1982 verlengd of uitgebreid.

Wat de hernieuwbare energiebronnen betreft, is de potentiële energie opgewerkt door waterkrachtcentrales in België beperkt en reeds grotendeels benut. De zonneënergie en de geothermische energie zijn het voorwerp van belangrijke programma's van onderzoek en ontwikkeling. Sedert kort is er een toename van het aanbod van systemen voor de opwekking van zonneënergie voor huishoudelijk gebruik (hoofdzakelijk warm water voor sanitair) evenals van de eerste industriële realisaties van deze systemen, vooral bestemd voor uitvoer.

5. Algemene beschouwingen

De uitwerking van een samenhangend energiebeleid moet, buiten bovenvermelde gegevens, onvermijdelijk rekening houden met de volgende beschouwingen.

a) Op het energievlak kunnen vaak geen goede lessen uit het verleden worden getrokken, daar de crisissen van 1973 en 1979 de gegevens van het probleem grondig hebben gewijzigd. Het opstellen van aanvaardbare prognoses voor een nabije toekomst stuit onvermijdelijk op onzekerheden in verband met de evolutie van het energieverbruik (de economische conjunctuur, het rationeler energieverbruik en de daling van het verbruik wegens de hoge energieprijzen, hebben gecombineerde uitwerkingen), en op onzekerheden in verband met de evolutie van de energieprijzen (verschillende evoluties volgens de aard van de primaire energie ; verwijzing naar de prijzen voor andere producten die onlangs in bepaalde contracten werd ingevoerd ; evolutie van de prijzen door forse stijgingen gevolgd door ontspanningsperiodes ; stijgings- en dalingsfasen ; weerslag van de wisselkoersen).

Niettegenstaande deze bemerkingen, kan er worden van uitgegaan dat :

- op termijn de prijs voor energie een stijgende trend zal kennen ;
- de evolutie van het energieverbruik kan worden beïnvloed door inzake REV te nemen maatregelen ;
- het energiesysteem, vooral bevoorrading, kwetsbaar is.

b) De industriële en particuliere verbruikers zijn momenteel des te gevoeliger voor de evolutie van de energieprijzen daar de economische en sociale toestand moeilijker is.

Zelfs rendabele energie-investeringen blijven thans achterwege om reden van kapitaalstekort. Daardoor dreigt een veroudering van de energie-infrastructuur te ontstaan.

c) Vastgesteld wordt dat er op de aanbodzijde traditioneel een grotere aanbreng is dan op de vraagzijde ; op deze laatste zou de overheid dus meer kunnen inwerken.

d) De investeringen op het gebied van de energie, zowel bij de produktie (klassieke en hernieuwbare energie) als bij het rationeel energieverbruik, zijn over het algemeen belangrijk en hebben dan ook

een weerslag op de kapitaalmarkt.

De lead-time voor investeringen in energietoepassingen is meestal korter dan voor investeringen in energieproduktie en -conversie.

e) De gezamenlijke energiefactuur heeft een aanzienlijke weerslag op de betalingsbalans van België.

Bovendien brengt een wijziging van ingevoerde primaire bronnen slechts een effect teweeg op de handelsbalans indien de binnenlandse conversieketen een hogere toegevoegde waarde inhoudt.

f) Het energievraagstuk is wereldomvattend. Voor de Belgische Overheid betekent de internationale dimensie vooral dat het probleem zich stelt om in de strategie van de multinationale energieproducenten voldoende plaats te kunnen bekomen voor de diverse Belgische belangen inzake energie.

g) Elk energiebeleid dient te kaderen in een globale sociaal-economische context (met inbegrip van de tewerkstelling).

h) Tenslotte dient onderstreept dat de zogenaamde hernieuwbare energiebronnen niet van die aard zijn dat zij en beduidend aandeel in de totale behoeften innemen in de volgende tien jaar.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE INZAKE ENERGIEBELEID TE VOLGEN GLOBALE OPTIES

Het Parlement

1. Meent dat een beleid van sociale vooruitgang en economische ontwikkeling niet kan worden opgevat zonder tegelijkertijd een samenhangend en duidelijk bepaald energiebeleid uit te werken dat gericht is op de groeiende welvaart van de bevolking en dat verenigbaar is met de eerbied voor en de bescherming van de mens en zijn leefmilieu, de ordening van de ruimte, het zuinig beheer van de hulpbronnen, zowel natuurlijke als financiële, en het welzijn van de komende generaties.

2. Vraagt dat alle nationale specifieke uitgaven inzake energiebeleid gegroepeerd zouden worden in een enkel begrotingspakket, ten einde een coördinatie der inspanningen terzake mogelijke te maken. Met betrekking tot de niet-specifieke uitgaven inzake energie drukt het Parlement de wens uit dat ter gelegenheid van het opstellen van de begroting de nodige coördinatie zou worden in acht genomen.

3. Stelt voor de aan te wenden middelen voor vraagkant en aanbodkant evenwichtig te verdelen.

4. Vraagt de Regering en de Executieve in het kader van de te verlenen voorrang aan het rationeel gebruik van energie en energiebesparingen, de nodige maatregelen te treffen en de vereiste middelen te voorzien om de energie op meer rationele wijze te gebruiken.

5. Stelt voor de toepassingen van de hernieuwbare energievormen uit te breiden.

6. Vraagt dat, aangezien de bevoorrading slechts één aspect is van het energievraagstuk, zou worden gelet en op de diversificatie van de bevoorrading en op

hun specifiek gebruik te beperken en stelt voor na te gaan op welke wijze het huidig specifiek verbruik door vervangmiddelen verder kan worden vermindert.

6. Dringt aan op een sluitend plan voor de petroleumsector met inachtnaam van de Europese dimensie, ten einde het hoofd te bieden aan de toekomstige ontwikkeling van de vraag.

7. Stelt derhalve voor de Belgische raffinagesector in staat te stellen grotere hoeveelheden zware fracties te kunnen verwerken om kwantitatief en het kwalitatief hinterland van de Belgische havens te kunnen blijven bevoorraden.

8. Meent dat de bevoegdheden van het Overlegcomité voor de Petroleum dient herzien te worden teneinde het Comité toe te laten eenzelfde rol te spelen als deze van het Controlecomité voor Electriciteit en Gas.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES OP HET GEBIED VAN AARDGAS

Het Parlement

1. Beveelt een aardgasbevoorradersbeleid aan gesteund op een voldoende diversifiëring op geopolitiek vlak.

2. Beveelt de voortzetting aan inzake het onderzoek en het aanleggen van reservoirs voor de, ondergrondse opslag, gelet op de grote verbruiksverschillen naargelang van de seizoenen en de strakheid van sommige bevoorradingen.

3. Beveelt de uitvoering aan van de benodigde infrastructuurwerken voor het ontvangen van gas, zowel in gasvormige als vloeibare toestand.

4. Beveelt, conform de aanbevelingen van de EEG, de aanwending van aardgas voor zijn specifiek gebruik aan, rekening houdend met de milieuvoorwaarden van het gebruik van aardgas.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES OP HET GEBIED VAN DE STEENKOLEN

Het Parlement

1. Vraagt een herwaardering en verruiming van de gebruiksmogelijkheden van steenkool en een omschakeling naar deze grondstof wanneer dit economisch haalbaar is en vraagt de besteding van het huidig beleid van prioritaire afzet van de Kempense steenkolen.

2. Beveelt aan dat de infrastructuur voor de invoer en het vervoer van steenkolen aan de behoeften van het land en de gewesten aangepast blijft.

3. Beschouwt de Belgische steenkoolmijnen als een strategische bevoorradersbron en vraagt overeenkomstig dat de nodige schikkingen zouden getroffen worden voor de investeringen op korte en lange termijn en het behoud van het personeelsbestand om dit doel te bereiken.

4. Wat de produktie van de Belgische steenkool betreft dient rekening gehouden zowel met sociale als met economische overwegingen.

Meer bepaald dient een eventuele vermindering van de produktiecapaciteit gepaard te gaan met een overeenstemmende tewerkstelling en valorisatie in aanverwante gebieden.

5. Beveelt de Regering en, in de mate van hun bevoegdheden, de Gewestelijke Executieven aan, de steenkoolvoorraden van het land, zo goed mogelijk, door middel van elke passende techniek, te valoriseren alsook het geprogrammeerd onderzoek van de ondergrond voort te zetten.

6. Beveelt een diversifiëring aan van de toepassingen van steenkool en wenst dat de verkoop van de ontginningstechnologieën en de valorisatie van de mijnprodukten worden aangemoedigd. In dit licht is het onontbeerlijk een ernstige onderzoeksinspanning voor studie van de valorisatie in Limburg op te zetten.

7. Wenst het onderzoek en de ontwikkeling van technieken te versnellen om steenkool in een meer bruikbare vorm te brengen. Daartoe behoort de studie van de vergassing en vloeibaarmaking van vaste brandstoffen en het gebruik van steenkool als grondstof.

8. Dringt aan op de aanwending van de Kempense steenkolen in de op te richten gecombineerde elektriciteitscentrales en in de industrie.

9. Het parlement meent dat de investeringen voor de vernieuwing van de uitrusting van de steenkoolverwerkende nijverheid dienen te worden gestimuleerd.

10. Vraagt dat de Regering en de Executieven binnen hun respectieve bevoegdheden de exploitaties van nieuwe concessies zouden mogelijk maken.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES OP HET GEBIED VAN DE ELECTRICITEIT

Het Parlement

1. Beveelt aan dat het Nationaal uitrustingsplan van de middelen voor de produktie en het groot vervoer van electriciteit wordt opgesteld in functie van een maatstaf om de kosten van de KWh te minimaliseren, en wordt voorgesteld volgens verschillende hypothesen waarin inzonderheid rekening wordt gehouden met :

– het globaal energiebeleid ;

– de gevolgen van de verwezenlijking van de programma's inzake energieverbruik en de niet-conventionele en hernieuwbare energievormen ;

– het evenwicht en de diversifiëring tussen de gebruikte primaire energiebronnen ;

– alle kostenelementen over de ganse levensduur in functie van realistische vraagprevisies ;

– het economisch beheer van de financiële bronnen

en een optimaal economisch beheer van de electriciteitssector ;

– de beschikbaarheid der vestigingsplaatsen.

2. Stelt voor de veiligheid van de bevoorrading van de gebruikers in electriciteit zo goed mogelijk te waarborgen, zowel door de diversiteit van de brandstoffen in de centrales als door een uitrustingsplan van de sector, op voldoende lange termijn uitgewerkt.

3. Beveelt aan de gevolgen of de risico's – rechtstreeks of onrechtstreeks – veroorzaakt door de geïnstalleerde en geëxploiteerde installaties steeds naar waarde te schatten en ze te doen controleren door de instellingen die door de Staat erkend en los van de exploitant zijn (openbare veiligheid en volksgezondheid ; vervoer en opslag van brandstof; milieubescherming ; afval en as). Bovendien dient de controle van de nucleaire aspecten toevertrouwd aan een openbare instelling of dienst.

4. Beveelt aan, desgevallend en rekening houdend met de voorafgaande opties, inzonderheid met optie 8 inzake steenkool, het installeren van nieuwe produktiemiddelen, inzonderheid op basis van vaste of nucleaire brandstoffen, toe te laten.

5. Beveelt een betere coördinatie tussen de nationale markt en het betrokken gewest aan met het oog op een rationele inplanting van de elektrische centrales en gangen met als doel de goede ordening van de ruimte, de waardering van het milieu en de sociale verantwoording.

6. Stelt voor dat een aanhoudende inspanning moet worden gedaan om te zorgen voor een zo goed mogelijke interconnectie van ons net met de netten van de aangrenzende landen om een optimale verhouding „produktieëenheden/reserveëenheden” te bekomen.

7. Beveelt de verwezenlijking aan van proefprogramma's voor de terugwinning van warmte vanaf de elektrische centrales voor verwarmingsdoeleinden op stedelijk, industrieel en landbouwgebied.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES OP HET GEBIED VAN DE KERNENERGIE

Het Parlement

1. Beveelt aan dat de beslissing tot indienststelling en het in exploitatie houden van kerninstallaties ondergeschikt is aan het in voege brengen van volledige en zekere controlemiddelen toevertrouwd aan openbare instellingen of diensten, zowel op het vlak van de werking van de centrales als dat van de hele splijtstofcyclus.

2. Beveelt aan dat op het vlak van de kosten en de prijs van de nucleaire KWh, de doorzichtigheid en echtheid zouden worden bewerkstelligd, wat inzonderheid inhoudt dat alle kostenelementen zouden gedekt zijn, inclusief deze van het toegepast onderzoek en van de werkingskosten verbonden aan de splijtstofcyclus, de veiligheids- en milieustudies en de ontmanteling van kerncentrales.

3. Meent dat België de investeringen die op natio-

naal grondgebied op het gebied van opwekking werden gedaan, moet valoriseren en spreekt zich uit ten gunste van het opnieuw op gang brengen van de opwerkingsfabriek Eurochemic aangepast aan de geplande capaciteit.

Voor de resterende hoeveelheid en in afwachting van nieuwe, meer aan de binnenlandse produktie aangepaste verwerkingsinfrastructuren, meent het Parlement dat de opwerking slechts kan gebeuren in buitenlandse installaties.

Dit neemt niet weg dat het land voorziet in terreinen die de produkten afkomstig van de opwerking kunnen opvangen ; deze terreinen met een hoog risico, zullen moeten onderworpen zijn aan zeer strenge veiligheidsnormen en aan een doeltreffend toezicht.

4. Het Parlement beveelt aan de oprichting van de gemengde maatschappij voor de splijtstof voorzien bij de wet van 8 augustus 1980 en het operationeel maken van het overheidsorganisme voor vervoer en opslag van radio-actieve afvalstoffen eveneens voorzien bij de wet van 8 augustus 1980.

5. Het Parlement dringt aan op :

– de opstelling en de verwezenlijking binnen de nodige termijnen, van de veiligheids-, hulp- en ontruimingsplannen ;

– een doeltreffende voorlichting van de bevolking in verband met de te treffen maatregelen en op veiligheids-, hulp- en ontruimingsvlak.

6. Het Parlement verwerpt het bouwen van kweekreactoren nu, maar pleit voor een beperkte onderzoeksinspanning ter zake.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES OP HET GEBIED VAN DE NIET-CONVENTIONELE EN HERNIEUWBARE ENERGIEVORMEN

Het Parlement

1. Beveelt aan, parallel met het REV-beleid, inzonderheid de hinderpalen van administratieve, financiële of wettelijke aard te doen verdwijnen die de aanmoediging van het gebruik van deze energiebronnen verhinderen.

2. Suggereert dat de gewesten de nodige aandacht zouden opbrengen :

– om, parallel met het REV-beleid, eveneens de nodige middelen aan te wenden opdat de niet-conventionele en hernieuwbare energievormen op economische wijze een aanzienlijk deel van het energieverbruik tegen het einde van deze eeuw zouden dekken ;

– om de valorisatie van afval aan te moedigen en dit, wanneer het verantwoord is, op geïntegreerde wijze te laten gebeuren met de ontwikkeling van systemen voor energieproductie ;

– om, in het kader van de diversifiëring, de vergas-sing en de vloeibaarmaking van de vaste brandstoffen en het afval evenals het gebruik van waterstof als energievectoren na te streven ;

— om de procédés voor de terugwinning van energie, met name door de valorisatie van de steenbergen, aan te moedigen ;

— om de werken van onderzoek van de Belgische ondergrond voort te laten zetten om elke energiebron in exploitatie te nemen waarvoor rendabele gebruiksmogelijkheden bestaan.

RESOLUTIEONTWERP BETREFFENDE DE OPTIES OP HET GEBIED VAN ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

Het Parlement

1. Beveelt aan de ondernomen diversifiëringsinspanning voor alle belangrijke subsectoren van het energiebeleid voort te zetten in nauwe samenwerking tussen de diverse bevoegde instellingen en diensten.

2. Beveelt aan bijzondere aandacht te besteden aan de valorisatie en de industriële transpositie van de resultaten van het wetenschappelijk en technolo-

gisch onderzoek, en de acties van ontwikkeling van energiematerieel te integreren in een beleid gericht naar nieuwe markten en gevorderde technieken.

3. Beveelt aan in uitvoering van voorgaand punt 2 de werking van huidige centra te verruimen tot dienstverlening en contractwerk ten behoeve van de industrie en impulsprogramma's, prototypen, studiesyndicaten en andere overheidstaken, dit zowel op het vlak van energie als van industriële vernieuwing. De inspraak van de Gewesten dient gewaarborgd.

4. Wenst de internationale verbintenissen genomen inzake onderzoek en ontwikkeling van de kweekreactoren en de thermonucleaire fusietechnieken te handhaven binnen de perken van de budgettaire kredieten.

BIJLAGE

Lijst van de naslagwerken

Sommige reeds bestaande documenten zullen door de heren Parlementsleden als referentie moeten kunnen worden gebruikt. De volgende algemene documenten dienen te worden vermeld, zonder dat deze lijst als volledig kan worden beschouwd :

1. Elementen voor een nieuw energiebeleid (genoemd „Witboek”), Ministerie van Economische Zaken, 1978 ;
2. Nota over het energiebeleid, document Kamer 279 (B.Z. 1979) ;
3. Elementen voor een nieuw energiebeleid, aanvullingen 1980, Ministerie van Economische Zaken ;
4. Vraag en aanbod van energie in België : recente evolutie en vooruitzichten op grond van het economisch onderzoek, 1980, Diensten voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid ;
5. Evolutie van de energiesector in 1980, uittreksel uit „De Belgche Economie in 1980”, Ministerie van Economische Zaken ;
6. Onderzoek van de doelstellingen van het energiebeleid voor 1980 en van de investeringsprogramma's der Lidstaten, 1981, EEG ;
7. Ontwikkeling van een energiestrategie voor de Gemeenschap, 1981, EEG ;

Voor meer sectoriële of technische aspecten, moeten ook worden vermeld :

8. Commissie voor beraad inzake kernenergie : eindverslag, 1976, Ministerie van Economische Zaken ;
 9. Commissie voor beraad inzake kernenergie : eindrapport, Actualiseringselementen, maart 1982 ;
 10. Nationaal R & D-Programma op het gebied van de energie : beknopt verslag van de resultaten op 31 augustus 1979 (periode 1975-78). Diensten voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid ;
 11. Elementen voor een appreciatie van het Electrisch Uitrustingsplan 1981-1986, Diensten voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid ;
 12. Bijdragen van het onderzoek en de ontwikkeling tot het energiebeleid, 1981, Diensten voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid.
-